Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 492066

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	19 oktober 1995
Kadaster deel/nr	82968/28

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Amsterdam	Oud-West

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Amsterdam	R			236

*Omschrijving***

Inleiding

In 1884 op de hoek van de Tesselschadestraat/Vondelstraat nabij het Vondelpark tot stand gekomen STADSVILLA, genaamd 'Oud Leyerhoven' en in opdracht van P.J.H. Cuypers ontworpen door zijn zoon Jos Th.J. Cuypers, als eerste werk, in eclectische bouwstijl waarbij onder meer invloeden van de Italiaanse bouwkunst zijn verwerkt.

N.B. P.J.H. Cuypers' verzoek tot verlening van de bouwvergunning ging op basis van een wijziging volgens overlegde tekeningen van een eerder (1882) verleende bouwvergunning voor één villa aan de Vondelstraat en vier woonhuizen aan de Tesselschadestraat. De villa diende een aantal jaren als woonhuis voor de opdrachtgever en werd later bewoond door Jos Cuypers. In 1906 werden in opdracht van P.J.H. Cuypers acht waterclosets aangebracht. In 1922 werd in opdracht van de 'Maatschappij tot Exploitatie en Administratie van Vakvereenigingsgebouwen' door architect L. van der Veen de villa verbouwd tot kantoor met conciërgewoning. In hetzelfde jaar vond in het NW-deel een inwendige verbouwing op de eerste verdieping plaats, waarbij een vergaderzaal werd bijgebouwd. Door B. van Wamelen werd de schoorsteen gewijzigd. Verder latere verbouwingen.

Object-omschrijving

In rode en gele baksteen gemetselde villa op rechthoekig grondplan met kelder, beganegrond, bel-étage, tweede en derde onder samengestelde kap. De drie vanaf de straatzijde zichtbare gevels vertonen in geleding, opbouw en detaillering veel overeenkomsten. Horizontale geleding door in gele baksteen gemetselde speklagen en door cordon- en gevellijsten. Verticale geleding door doorlopende erkers en symmetrische vensterassen. Aan beide zijden van de hoek Tesselschadestraat/Vondelstraat, dicht bij elkaar, elk een driezijdige erker over drie verdiepingen. Voorts in het midden van de gevel aan de Vondelstraat en op de NW-hoek elk een meerzijdige erker over drie verdiepingen, alle op smalle en sterk geprofileerde consoles. De beganegrond heeft de toegang aan de Tesselschadestraat en verder smalle tweeruits vensters en vierruits schuiframen. Aan de zijde van de Vondelstraat bevindt zich onder de overhoeks geplaatste erker een console uit natuursteen. Aan de zijde van de Tesselschadestraat een balcon op minder opvallende consoles. Verder gemetselde lisenen en een tandlijst. Omlopende cordonlijst met profielband en decoratief tegelwerk.

De eerste verdieping heeft boven de schuiframen rondboog-spaarvelden met decoratief tegelwerk en centraal ontluchtingsrooster. Klein balcon aan de zijde van de Tesselschadestraat met siersmeedwerk. Verder muurankers en decoratief metselwerk.

De tweede verdieping bevat een breed fries met gemetselde tweedimensionale tandlijsten. Overeenkomstige vensterpartijen en decoratie. Tegeltableau in rechthoekige erker.

De gehele bovenverdieping bestaat uit een vakwerkconstructie van houten stijlen en regels, waartussen alle gesloten vlakken met tegels zijn bekleed. Sgrafitto-tegeltableaux van de fabriek 'Villeroy & Boch', onder meer met voorstellingen van 'de Muzen'. Opvallend is de rechthoekige torenopbouw op de hoek van de Tesselschade- en de Vondelstraat. De rechthoekige erker aan de Vondelstraat heeft een stompe puntgevel met houten gootlijst en beschot. De hoekerker heeft een door tentdak gedekt prieelachtige uitkijkpost als extra verdieping. Houten hekwerk en beschot. Verder brede overstekken met licht geprofileerde gootlijst en bewerkte houten korbeelstukken. Op de dakschilden kleine dakkapellen.

Waardering

Rijk gedetailleerde eclectische villa van algemeen belang vanwege architectuur-, kunst- en cultuurhistorische waarde, mede vanwege de bijzondere sgrafitto-tegeltableaux van 'Villeroy & Boch' en de verbondenheid met het werk van P.J.H. en J.Th.J. Cuypers. Van typologische belang wegens de grootste opzet van een laat-negentiende-eeuwse stadsvilla geheel bestemd voor wonen. Tevens van stedebouwkundig belang wegens de situering nabij het Vondelpark en de door P.J.H. Cuypers geïnitieerde ontwikkeling van Vondel- en Tesselschadestraat, waarvoor hij het stedebouwkundig plan ontwierp.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	Woonhuis

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 29 march 2024